

6.1 ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ ИНФАРКТ НА МИОКАРДА

Инфарктът на миокарда е едно от най-честите сърдечни заболявания. Причината е внезапно запушване на една от коронарните артерии на сърцето. Сърдечният мускул се кръвоснабдява чрез коронарните артерии с хранителни вещества и кислород.

Как възниква инфарктът на миокарда?

Такова внезапно запушване на кръвоносен съд възниква вследствие на дългогодишно въздействие на рискови фактори, **като**:

- Наднормено тегло - безитас
- Повишено артериално налягане – артериална хипертония
- Тютюнопушене
- Намалена двигателна активност- бездвижване
- Високи стойности на холестерол и др.

Инфарктът е животозастрашаващо състояние, при което запушването на една или повече коронарни артерии води до силно намалено или до липса на кръвоснабдяване на сърдечния мускул. Без бърза и ефективна помощ частта от сърдечния мускул, която вече не се кръвоснабдява, умира. В зависимост от размера на засегнатата коронарна артерия, по-голяма или по-малка част от сърдечния мускул е засегната. Следователно ефектите също са различни: ако засегнатият съд е много малък, сърдечен удар може да настъпи незабелязано от засегнатото лице. Това обаче може да доведе и до незабавен сърдечен арест (спиране на сърцето), ако запушеният съд е много голям или ако сърдечният удар се случва многократно.

Медицината днес има добри възможности да помогне на хората с инфаркт. Предпоставката обаче е пострадалият да стигне жив до клиниката. Лицето, оказващо първа помощ може да допринесе за това.

Симптоми на инфаркт

- Засегнатото лице има силна болка зад гръдната кост, често разпространяваща се към лявата ръка, рамото, долната челюст или горната част на корема.
- Жените често страдат от неспецифични симптоми като болки в горната част на корема или гърба, гадене/повръщане с подчертано чувство на слабост.
- Засегнатото лице може да е много неспокойно (страх от смъртта).
- Вегетативни прояви: Лицето добива бледосив цвят. Студена пот по челото и горната устна.
- Пострадалият е силно отпаднал.
- Тъй като инфарктът може да настъпи с различна степен на тежест, симптомите също варират по интензитет. В най-лошия случай може да настъпи сърдечна смърт - сърдечен арест.

Ранни признаци на инфаркта, т.н. продромални симптоми, могат да се проявят 24 до 48 часа преди възникването му. Такива симптоми са: краткотрайни прояви на стягане в гърдите или парене зад гръдната кост.

Симптоми преди внезапно настъпване на сърдечен арест:

- силна умора или отпадналост
- учестено повърхностно дишане
- загуба на съзнание
- световъртеж
- тахикардия- ускорен пулс - повече от 100 – 110 удара в мин.
- силна постоянна болка в гърдите

При сърдечен арест - незабавно започване на кардиопулмонална реанимация до пристигане на екип на спешна медицинска помощ

Колко важна е кардиопулмоналната реанимация?

- 5 мин. от настъпването на сърдечната смърт – настъпва хипоксия на мозъка – влошено кръвоснабдяване на мозъчната тъкан.
- 10 минути от настъпването на сърдечен арест - настъпва мозъчна смърт.

Как се доказва инфаркт?

Изследва се тропонин (високочувствителен кръвен тест) и се търсят специфични ЕКГ промени.

Спешни мерки при инфаркт:

1. **Незабавно извикайте спешна медицинска помощ (112)** и съобщете, че се подозира инфаркт.
2. Проверете съзнанието, дишането и жизнените показатели. В случай на сърдечен арест, кардиопулмоналната реанимация трябва да започне незабавно и да продължи до пристигането на спешна медицинска помощ.
3. Ако засегнатото лице е в съзнание, трябва да се позиционира внимателно, т.е. удобно с повдигната горна част на тялото. Това облекчава сърцето.
4. **Успокоявайте пострадалия.** Безпокойството, вълнението и усилието трябва да се избягват на всяка цена.
5. **Осигурете свеж въздух**, като отворите прозорците. Разкопчайте, освободете тесните дрехи и осигурете безопасността на засегнатото лице от заобикалящата го среда.
6. **Дайте аспирин** – ако пострадалият е в съзнание и няма алергия към аспирин, му дайте **1 таблетка** (обикновено 300 мг), тъй като той може да намали кръвосъсирването.
Приемът на аспирин протект 100 мг или 300 мг веднага след появата на симптомите намалява смъртността от инфаркт до 20 %.
7. До пристигането на спешна помощ засегнатото лице трябва да бъде постоянно обгрижвано от оказващия първа помощ и кръвообращението му трябва да бъде наблюдавано. Непрекъснато да се следи пулса и дишането!
Ускорява ли се пулсът?
Пулсова честота над 100-110 удара в минута алармира за опасност от сърдечен арест. Учестеното и повърхностно дишане е признак за влошаване на състоянието.

Не давайте храна или напитки на пострадалия, тъй като това може да попречи на лечението или да предизвика усложнения.

8. **Следете състоянието на пострадалия** – ако той загуби съзнание или спре да диша, започнете кардиопулмонална реанимация.

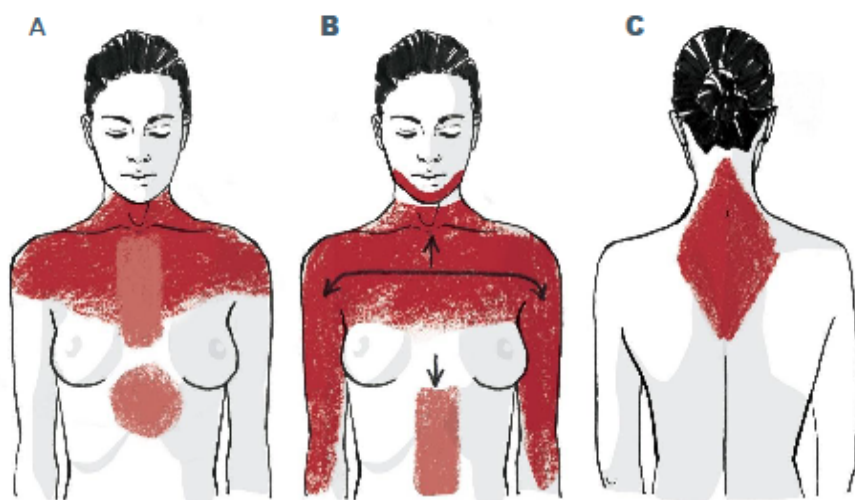
Точното докладване за спешни **инциденти** е много важно за лекарите в Спешната помощ, тъй като информацията им позволява да се подготвят по-добре за спешния случай.

Алармени симптоми: инфаркт

При съмнение:

112

Обади се!

Гадене

Световъртеж

Не ми достига въздух Задушавам се

♥ Как да разпозная инфаркт?

Болка, която продължава повече от 5 минути .

♥ **Къде:** Обикновено в областта на гърдите, често зад гръдната кост (А). В допълнение, болката в гърба (между лопатките, С) или горната част на корема (възможно е объркване с "болка в стомаха", В) може да бъде алармен знак. Болката може да се излъчва към ръката, шията или горната част на корема (В).

♥ Болката се описва като пареща и притискаща с усещане за стягане в гърдите.

♥ Други симптоми и специални характеристики:

♥ Колкото по-възрастен е човекът със сърдечен удар, толкова по-слаба е болката в гърдите.

Жените изпитват и други симптоми , като задух, гадене или повръщане , изпотяване, сънливост или замаяност и необяснима умора.

Внимание: Инфарктът не е просто сърдечен удар.

"Мъжка болест": Тъй като симптомите при жените не винаги са ясни, често се тълкуват погрешно. В резултат на това жените често се приемат в клиниката много по-късно от мъжете!